

Aan: --

Van: College van Bestuur

CC:

Datum: 25 maart 2014

Betreft: Bestuurlijke reactie op evaluatierapport visitatie onderzoek CHE

Inleiding

In deze notitie verwoordt het College van Bestuur het bestuurlijk standpunt ten aanzien van het evaluatierapport van de visitatie onderzoek CHE die in het najaar van 2013 heeft plaatsgevonden .

Op basis van het bestuurlijk standpunt formuleert het College van Bestuur in deze notitie een aantal opdrachten aan de lectorenraad respectievelijk de academiedirecteuren met het oog op de verbetering van de positie, invulling en kwaliteit van onderzoek aan de CHE. Hiermee bouwen we voort op de inhoudelijke kaders van de onderzoeksopdracht die het College van Bestuur heeft vastgesteld op 30 januari 2014 (bijlage 1). In de Validatie van de Kwaliteitszorg Onderzoek die in het najaar van 2014 plaatsvindt zal onder andere beoordeeld worden in welke mate de visitatie-uitkomsten gebruikt zijn voor verbetering.

Algemene observatie

Het College van Bestuur is blij met de toon van het evaluatierapport waaruit waardering spreekt voor de invulling van het onderzoek aan de CHE. De visitatiecommissie is onder de indruk van de hoeveelheid werk die de lectoraten verzetten. De commissie was naast de hoeveelheid werk ook onder de indruk van de kwaliteit ervan. De commissie waardeert het gevoerde beleid. Wel geeft de commissie een samenhangende expliciete beschrijving van de visie in de stukken te missen. Deze kwam pas naar boven tijdens de gesprekken. De commissie herkende vervolgens wel gezamenlijke gedrevenheid in de doelstelling om studenten op te leiden tot onderzoekende en reflectieve professionals en de rol van het hbo-onderzoek daarin en onderschrijft deze.

De commissie herkent en erkent de visie van de CHE op de ondersteunende positie van het onderzoek aan de hogeschool in een driehoekige verbinding met het werkveld en onderwijs. Dit betekent volgens de commissie dat het lectoraat niet verantwoordelijk is voor het onderwijs zelf, ook niet voor het onderzoekslijnt in het onderwijs. Wel komt in de rapportage naar voren dat er meer verbinding moet komen tussen onderwijs- en onderzoeksvisie om de ondersteunende rol van het onderzoek aan het onderwijs beter vorm te kunnen geven.

Er is waardering voor het concept van dialogisch leren. Er wordt, terecht, aangegeven dat dit concept een ingrijpende paradigmaverschuiving inhoudt ten opzichte van de rol van het werkveld. Het dialogisch leren veronderstelt een innige relatie tussen zowel werkveld en onderwijs, als werkveld en onderzoek. De commissie constateert dat het concept van de driehoek werkveld, onderwijs, onderzoek inhoudelijk goed is ingebed. In de praktische uitvoering van het concept binnen de academies bevindt het onderzoek zich qua positie en rol zich in een verschillend stadium van ontwikkeling. Bovendien is een nauwe afstemming met en ondersteuning vanuit de directie een randvoorwaarde voor een succesvolle positie van het onderzoek binnen de academie.

Het College van Bestuur heeft het evaluatierapport besproken in de gezamenlijke vergadering van academie- en dienstdirecteuren (CMT). Deze bespreking werd afgesloten met de conclusie dat de CHE qua visie op onderzoek in de goede richting zit en het nu aankomt op inrichting. Die inrichting is

zowel inhoudelijk (komen tot een gezamenlijke visie en taal), als organisatorisch te duiden (komen tot gezamenlijke afspraken over regie op en positie van lectoraat, zowel centraal als decentraal). De academiedirecteuren onderschrijven de onderzoeksopdracht *Vakmanschap, Identiteit en Samenleving* van januari 2014 als het startpunt voor het bereiken van een gezamenlijke visie en taal. Vanuit dit startpunt zullen de academiedirecteuren op initiatief van het College van Bestuur en daarbij ondersteund door de directeur Dienst Onderwijs in een gesprek de huidige praktijken delen en op basis daarvan het gewenste effect van onderzoek op onderwijsontwikkeling, docentontwikkeling en partnerontwikkeling met elkaar exploreren. Op grond van deze exploratie worden de gezamenlijke verbindingen op inhoud en organisatie gelegd. Aan het einde van T1 moet dit proces zijn afgerond.

Aanbevelingen

Het evaluatierapport doet een aantal aanbevelingen ter verbetering van het gevoerde beleid. De aanbevelingen zijn zowel op instellings- als academieniveau gedaan. Het College van Bestuur wil vervolg geven aan deze aanbevelingen. Soms is er sprake van reeds in gang gezette ontwikkelingen. Waar dat niet geval is, zijn de aanbevelingen verwerkt in een opdracht.

Aanbeveling 1. Beschrijf belangrijke termen als reflectieve academie, lerend onderzoeken, onderzoekend leren en dialogisch leren in een beleidsdocument van de CHE.

Reactie

Deze aanbeveling ontvangt het College van Bestuur als signaal dat de centrale en decentrale beleidsdocumenten rondom onderzoek en onderwijs beter en meer gezamenlijk de CHE-visie moeten uitdrukken en elkaar versterken. Het College van Bestuur heeft hiermee een start gemaakt in de preambule van de in januari 2014 vastgestelde opdracht aan de lectorenraad en academiedirecteuren. Deze preambule biedt de inhoudelijke en structurele kaders waarbinnen het onderzoek aan de CHE vorm krijgt. Deze kaders zijn de basis voor de opdracht aan de lectorenraad een onderzoeksplan te ontwikkelen en aan de academiedirecteuren om invulling te geven aan de positie, invulling en kwaliteit van het onderzoek van de academie. Uit de bespreking met het CMT is nog eens gebleken dat de academiedirecteuren het fundament dat hier is gelegd onderschrijven en beschouwen als startpunt om tot een gemeenschappelijk gedragen taal en visie te komen.

Vervolg

Het College van Bestuur verwacht in de T1-rapportage een terugkoppeling van de portefeuillehouder onderzoek (= opdrachtgever IP-2) en academiedirecteuren op de voortgang op centraal respectievelijk decentraal niveau.

Aanbeveling 2. Overweeg naast de academielectoraten het instellingslectoraat te continueren, met als taak de opbrengsten van de diverse lectoraten te verbinden en te verspreiden – en met als specifieke inhoud de relatie tussen identiteit en vakmanschap (en in het verlengde daarvan ‘persoonlijke vorming’). We hebben nu verschillende aanzetten gezien die in relatieve isolatie zijn ontwikkeld. Het zou jammer zijn als die opbrengsten niet verder komen dan de afzonderlijke academies.

Aanbeveling 3. Overweeg als alternatief voor aanbeveling 2 in elk academielectoraat een hogeschoolthema te identificeren. Zo is er een academielectoraat met als kernthema de lerende regio. Dit thema is voor de hele hogeschool van belang, omdat CHE vooral regiogericht wil werken. Het kan een jaar op de agenda van de lectorenraad staan en onderzoek in andere academies voeden.

Zo zijn bij alle lectoraten onderzoekthema's te benoemen die een bredere betekenis hebben dan alleen voor het werkveld en de opleiding van de eigen academie.

Aanbeveling 5. Overweeg niet drie, maar één hogeschoolthema voor de lectoraten te benoemen. 'Vakmanschap en identiteit' is hiervoor zeer geschikt, passend bij het profiel van de CHE. Deze formule kan ingevuld worden met drie dimensies (micro, meso en macro) en uiteraard per academielectoraat specifiek worden ingevuld. Denk ook na over de doorwerking van het hogeschoolthema in de regio.

Reactie

Het College van Bestuur onderkent de aanbeveling om centraal onderzoeksbeleid te ontwikkelen ter ondersteuning van het decentrale onderzoeksbeleid en met het oog op kennisvalorisatie. De in de reactie op aanbeveling 1 genoemde opdracht benoemt *Vakmanschap, Identiteit en Samenleving* als hogeschoolthema en beoogt de versterking van de positie van onderzoek op CHE-breed niveau en een verbetering van de coördinatie en samenwerking in de lectorenraad. Dit vraagt meer van de rol van de voorzitter van de lectorenraad (als primus inter pares inzake het centrale onderzoeksbeleid). Het College van Bestuur heeft hieraan erkenning gegeven door een uitbreiding van de aanstelling van de voorzitter van de lectorenraad en van de ondersteuning van de lectorenraad vanuit de Dienst Onderwijs.

Vervolg

- Het College van Bestuur verwacht in juni 2014 een op het hogeschoolthema geënt onderzoeksplan vanuit de lectorenraad.
- In de T-rapportages van de academies zal de decentrale uitrol van het hogeschoolthema worden gevolgd.
- Daarnaast verwacht het college in de T2-rapportage een terugkoppeling van de portefeuillehouder onderzoek (= IP-2 opdrachtgever) op het effect van de uitbreiding van de aanstellingen op de ontwikkeling van het centraal onderzoeksbeleid en op de versterking van het decentrale onderzoeksbeleid. Op basis van de terugkoppeling zal het College van Bestuur na de T2-rapportage de uitbreiding evalueren. De uitkomsten van deze evaluatie worden uitgewerkt in aanbevelingen voor de organisatie van de lectorenraad voor 2015.
- Het gesprek tussen College van Bestuur en CMT leverde onder meer op dat de academiedirecteuren geen meerwaarde zien in het inrichten van een instellingslectoraat. Het College van Bestuur zal de uitkomsten van bovengenoemde evaluatie in T2 benutten in de afweging of het instellen van een instellingslectoraat al dan niet het gewenste instrument is voor de verbinding van de opbrengsten van de verschillende lectoraten.

Aanbeveling 4. Bied als CHE meer helderheid over prioritering: landelijk of regionaal. Indien CHE elke academie de ruimte biedt hier zelf een keuze in te maken, laat dan de keuze per academie duidelijk zijn.

Reactie

Het College van Bestuur erkent dat er tot nu toe geen expliciete keuze is gemaakt. De CHE is vanouds een hogeschool met zowel een landelijke dekking als een regionale inbedding. Die laatste is meer centraal in beeld gekomen de afgelopen tijd. In het najaar van 2013 is een onderzoek gestart m.b.v. een adviestraject van SIA Raak naar de mogelijkheden om als CHE aan te sluiten bij de regionale ontwikkelingen, met name de Food Valley, via het concept van *Service Innovation*. Het eindrapport

wordt in april verwacht. Op basis daarvan zal het College van Bestuur concluderen of op het gebied van onderzoek een vruchtbare verbinding mogelijk is tussen het hogeschoolthema *Vakmanschap, Identiteit en Samenleving* en het concept *Service Innovation* en of deze verbinding het meest opportuun is te leggen op CHE-breed niveau, dan wel op academieniveau.

Vervolg

- Het College van Bestuur constateert dat de CHE zowel landelijk als regionaal opereert en geeft elke academie daarbinnen de ruimte om zelf de verhouding te bepalen.
- Daarnaast vraagt het College van Bestuur aan de academiedirecteuren om in T2 aan te geven hoe de academie concreet invulling geeft aan de uitkomsten van het eindrapport SIA Raak.

Aanbeveling 6. Reserveer een geormerkt bedrag voor de lectoraten in de academiebegrotingen.

Aanbeveling 7. Laat door lectoraten binnengehaalde gelden aan de lectoraten ten goede te komen (of aan het inderdienende lectoraat of via een lectoraatsfonds) en niet terugvloeien in de algemene academiemiddelen.

Aanbeveling 8. Houd er rekening mee dat externe financiering voor de meeste lectoraten slechts in beperkte mate haalbaar is.

Reactie

Het College van Bestuur onderschrijft de observatie dat de lectoraten aan de CHE nog kunnen ontwikkelen op ondernemerschap en het binnenhalen van fondsen. We nemen de oproep van de commissie om er rekening mee te houden dat de revenuen hieruit beperkt zijn ter harte. Vooraleerst zal er een meer doordachte visie moeten komen op de benodigde infrastructuur voor onderzoek en op de daarvoor benodigde financiering van het lectoraat binnen een academie, uitgewerkt in een *business model*.

Vervolg

- Het College van Bestuur vraagt de academiedirecteuren om samen met de lector visie op inrichting, benodigde aanloopinvestering en het terugverdienmodel uit te werken en hierover in T2 te rapporteren. Deze opdracht is een vervolg op de in januari 2014 vastgestelde inhoudelijke opdracht rond onderzoek waarbij het College van Bestuur de academiedirecteuren gevraagd heeft om de academische onderzoeksagenda binnen de inhoudelijke kaders van de preambule uit te werken.

Aanbeveling 9. Doe systematischer een beroep op afgestudeerde docenten en andere (externe) deskundigen om bij te dragen aan het onderzoek van het lectoraat.

Impliciete aanbevelingen

Bevorderen van verbinding tussen onderwijskader en onderzoekskader.

De lectorenraad krijgt formeel een adviserende rol bij benoemingen van lectoren en bij het vierjarenonderzoeksplan van de academies.

Visie op kwaliteit van onderzoek

Reactie

Het College van Bestuur herkent dat elke academie zijn eigen weg is gegaan met onderzoek. Dat hangt samen met startpunt, lector, situatie academie, etcetera. De kwaliteitsstandaard van de CHE

en de Vereniging Hogescholen laten ruimte voor deze variatie, gezien de waardering in de rapporten. Deze ruimte is nu organisch ontstaan. Het is goed om als College van Bestuur in samenspraak met het CMT en de lectorenraad tot een expliciete visie op wat de CHE als kwalitatief goed onderzoek ziet en vervolgens expliciet te kiezen voor ofwel het huidige grofmazige kwaliteitskader of voor een nauwere beschrijving van de kwaliteit van onderzoek aan de CHE en de academies.

Vervolg

- Het College van Bestuur zal per direct dit gesprek opstarten met de academiedirecteuren (waaronder de opdrachtgever IP-2, portefeuillehouder onderzoek) en de lectorenraad.

De academiespecifieke rapportages

De commissie heeft naast algemene aanbevelingen ook een keur aan aanbevelingen per academie gedaan. Het College van Bestuur constateert dat er veel variatie is in de manier waarop het onderzoek is ingebed in verhouding tot en wordt ingezet ter ondersteuning van het onderwijs.

Vervolg

- Het College van Bestuur vraagt elke academie een actieplan te schrijven op basis van de aanbevelingen. Het actieplan wordt eind T1 ter goedkeuring voorgelegd aan het CvB, en zal vervolgens deel uitmaken van de plan- en rapportagecyclus van de academie.
- Het College van Bestuur zal op basis van de reactie van de academie op de eigen rapportage onderzoeken wat deze doorlichting van het onderzoek per academie voor gevolg heeft voor het onderzoek aan de CHE in zijn geheel qua visie op samenhang, afstemming, eenduidigheid.